

DOMOVINA

Izida dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 kрона temeljne pristojbine ter od vsake petiti-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 krom, za pol leta 4 krone, za četrť leta 2 kroni; ista naj se pošilja Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Izpolnjujte in vračajte nabilne pole za „Kažipot“!

Deželnozborske volitve v splošnem volilnem razredu.

„Slovensko društvo“ v Mariboru je v oči-gled bližajočih se deželnozborskih volitev v splošnem volilnem razredu izdalo knjižico, katera bo mnogo pripomogla za razumevanje novega volilnega načina. Te knjižice, „Navodila za volitve v IV. kuriji“, se bodo razposilale po vseh okrajih, da bo ljudstvo imelo pred seboj zanesljivega svetovalca v volilni zadevi. Ker pa smo mnenja, da je za stvar samo gotovo največjega pomena, da se pouk o bodočih volitvah čim največ razširi med narodom, priobčujemo tudi v našem listu ta „Navodila“, sicer ne v celoti, a vendar tako, da ne izpustimo ničesar, kar se mora vedeti.

Deželna vlada je z razglasi objavila, kateri sodni okraji volijo skupnega poslanca. Ta razglas je že gotovo vsakomur znan. Zatorej preidemo takoj k pouku samemu.

Kdo je upravičen voliti v občini ali četrti kuriji?

O tem pravi postava: — „Poslanci, ki se imajo voliti v občnem volilnem razredu, morajo se voliti z neposredno volitvijo vseh samoupravnih oseb moškega spola, ki so avstrijski državljani ter so dovršili 24 leto, ki niso od volilne pravice izključeni in ki tisti dan, ko se razpišejo volitve, bivajo že najmanj 6 mesecev v občini.“

Od volilca se zahteva torej petero:

1. Mora biti avstrijski državlján. Avstrijski državlján je vsak, ki ima v Avstriji domovinsko pravico, ne glede na to, v katero deželo ali občino pripada. Volilne pravice torej

nimajo samo osebe, ki pristojajo v štajarsko deželo, ampak tudi osebe ki pristojajo v Nižjo Avstrijsko, Gornjo Avstrijsko, Solnograško, Tirolsko, Predarlško, Koroško, Kranjsko, Istro, Češko, Moravsko, Šlezko in Galicijo.

Osebe, ki pristojajo v Ogrsko ali Hrvatsko ali v zunanje dežele, niso avstrijski državljani in kot taki torej tudi nimajo volilne pravice. — Pač pa je mogoče, da ima kdo obojestransko državljansko pravico, kar zakon dopušča, in dotičnik ima seveda tudi volilno pravico pri sedanjih volitvah.

2. Morajo biti moškega spola. — Ženske ne smejo voliti, niti osebno, niti po pooblaščenju.

3. Mora biti volilec isti dan, ko se volitve razpišejo, najmanj 24 let star.

4. Mora volilec isti dan, ko se volitve razpišejo, že 6 celih mesecev bivati v občini. Kdor biva šele na dan volitve 6 mesecev v občini, nima pravice voliti.

5. Volilec ne sme biti izključen od volilne pravice.

Opomba. V občnem volilnem razredu ima volilno pravico vsak, kdor zadošča predstojecim zahtevam, ne glede na to, ali je davkoplačevalec ali ne, ali je posestnik, trgovec, rokodelce, hlapec ali kak drug delavec.

Kdo je izključen od volilne pravice?

1. Službujoče (aktivne) vojaške osebe.
2. Osebe, ki majo varuha, ali pa so pod kuratelo.
3. Osebe, katere se v zavodih za uboge vzdržujejo ali so se v zadnjem letu pred volilnim dnevom tam vzdrževale, in sploh vse osebe, katere so občni dobrotljivosti na skrbi.

Za oskrbovanje ubožnih in za milodarnost se ne smejo smatrati: Podpore iz bolniških blagajin, prihodki (rente) vsled nezgod, prihodki opešancev (invalidov), oproščenje šolnine, daro-

vanje šolskih potrebščin ali štipendije, kakor tudi podpore v velikih nesrečah ali ujmah.

4. Osebe, čez katerih premoženje je razglašen konkurz, tako dolgo, kakor trpi konkurzno razpravljanje.

5. Osebe, ki so vsled kakega hudodelstva bile kaznovane z ječo. Pa tudi ti imajo zopet volilno pravico in sicer:

Pet let po prestani kazni, če niso bili obsojeni v ječo več kakor pet let; če so bili obsojeni v več kakor petletno ječo, tedaj dobe volilno pravico šele po desetih letih.

6. Tisti, ki so bili obsojeni zavoljo prestopka tatvine, udeležbe poneverjenja ali goljufije. Vendar dobe tudi ti volilno pravico 3 leta po prestani kazni. Kdor je bil kaznovan radi prestopka proti varnosti časti, radi tepeža, radi prepovedane vožnje ali žalitve straže, ne izgubi nobene volilne pravice.

Ali lahko kdo v več volilnih okrajih voli v deželni zbor?

Ne, samo v okolišu, v katerem stanuje.

Kje je volišče?

Vsaka občina, ki šteje po zadnjem ljudskem štetju najmanj 400 prebivalcev, ima svoje volišče.

Občine, ki imajo po 400 ali manj prebivalcev, se združijo z bližnjimi občinami v skupine, katere določuje deželni namestnik. V občinah, ki so posebno razsežne ali pa ki tako neugodno ležijo, da se le s težko do njih prihaja, sme določiti deželni namestnik več volišč ali volilnih prostorov. Zasišati se ima o tem deželni odbor in občinski predstojnik; v eni katastralni občini sme biti le eno volišče.

Kdo sestavlja volilni imenik?

V vsaki občini občinski predstojnik. Pri tem se mora držati zakonitih ukazil, kakor so ista v tem spisu razložena. — Volilni imenik se mora po abecednem redu sestaviti v dveh

LISTEK.

Žrtev za domovino.

Pripovedka iz angleško-burske vojske — Iz hrvaškega prevel IV. Vuk. (Nadaljevanje.)

II.

Doktor Römer je še imel tisti dan nekatere opravke. Ravno je pregledoval došle spise in pisma, ko se nenadoma odpro vrata in vstopi predsednik Krüger.

— Nekaj imam govoriti s teboj, doktor Hinko, če imaš čas — ga nagovori predsednik, govoreč mu po običaju kraja: ti.

Doktor Römer ponudi predsedniku stol.

— Izvolite sesti, ujec Pavle in govorite. Hočem vas vestno poslušati.

Predsednik sede, izvleče svojo kratko leseno pipico in kmalu začne puhati goste oblačke dima v zrak.

Naposled začne:

— To, o čemer hočem govoriti s teboj, je zelo važen in tajinstven posel. Lahko bi te pozval v svojo hišo, ali tam bi te kdo videl. In tega nočem. Dalje, ti si bil danes z dvema gospema

v državnem zboru! Ona mlada je tvoja zaročnica?!

— Da, to je gospica Jelka Ljubičeva, nečakinja obitelji Petrovičeve, a sedaj moja nevesta.

— Kdaj se mislita poročiti?

— Ko mine leto smrti njenih staršev. Dolgo več ne bova čakala.

— Mogoče ne, mogoče da.

Mladega zaročenca obide takoj huda slutnja. Predsednik Krüger nadaljuje:

— Danes si slišal, kaj zahteva od mene državni zbor. Zahteva polaganje računa.

— To vam menda ne bo težko, ujec Pavle. Jaz sem uverjen, da je vse to podla izmišljotina Angležev, da razburijo narod.

Ujec Pavle molči dolgo. Neugodna tihota je vladala po sobi. Naposled spregovori:

— Hinko, o tem, kar pripovedujejo, je resnica. Res je zmanjkalo denarja, o katerem ni položen račun.

Doktor Römer je gledal za hip osupno v predsednika; nato pa zmaje z glavo v znak, da ne verjame.

— Ti verjameš ali ne verjameš, vendar je res. Nikdar bi ti ne rekel, če ne bi veroval v te in se zanesel, kakor na brata. . . Torej čuj!

Ti znaš, da delajo Angleži na tihem na to, da uničijo našo svobodo in nam požro našo zemljo. Ako nas napadejo in mi nismo pripravljeni, nam odbije zadnja ura. Zato sem pa ta zadnja leta kupoval orožje in streljivo iz Evrope. Le malo zvestih zna za to. Denarje sem pa vzel iz državnega zaklada. Časniki so mi predbacivali poneverjenja, a jaz sem molčal, ker nihče, najmanje pa Angleži smejo slutiti, da se oborožujemo. To tajnost sem dosedaj čuval srečno. Topovi, orožje in streljivo so že tu in poskriti pod raznimi stroji in vrečami za žito. Ali sedaj je stvar postala nevarna. Naši ljudje zahtevajo pojasnila, kam je prešel denar, ali jaz ne morem na noben način raztrobiti v javnost, da se pripravljamo za vojsko. Tu treba pomoči in za to sem izbral tebe.

— Mene, ujec Pavle . . . mene ste za to izbrali? — krikne doktor Römer in skoči s stola. Predsednikovo pripovedovanje ga je osupnilo in ni si mogel domisliti, kako naj v tej stvari pomaga.

— Da, tebe in nobenega drugega, — reče starec Krüger — ker vem, da si pravi Bur in da ti je areča domovine dražja od tvoje lastne sreče. Poslušaj! Mi moramo ljudi pustiti v veri, da so se res dogodila poneverjenja. Mora se najti

enakih izvodih. Ako pa je združenih več občin, mora se zapisnik narediti v dveh izvodih za vsako posebej.

Kaj mora napraviti občinski predstojnik z volilnim imenikom?

En izvod volilnega imenika mora poslati okrajnemu glavarstvu. Drugi izvod se mora javno položiti na razpregled. Zaradi tega se mora naznaniti, da je imenik na pregled razpoložen in se ima to naznanilo nabiti na črni občinski tabli.

Kdo sme pregledati volilni imenik?

Vsakdo, ne glede na to ali je volilec sploh ali v dotični občini ali ne. Zato naj vsakdo, kakor hitro bode v občini imenik razpoložen, pogleda, če je sam in če so tudi drugi njegovi znanci vpisani. Ako bi se komu vpogled v imenik branil, naj se takoj pritoži pri okrajnem glavarstvu.

Kdo sme zahtevati, da se volilni imenik izpremeni? (Reklamacija).

Vsak, kdor ima pravico voliti v dotičnem okolišu (celjski, mariborski, ptujski). — Vsakdo torej, ki misli, da ima volilno pravico, pa ni zapisan v imeniku, sme zahtevati, da se njegovo ime v istega zapiše. Vsakdo pa tudi lahko zahteva, da se tudi drugi volilci v istega zapišejo, ki imajo volilno pravico, pa niso v imenik zapisani. Dalje lahko vsakdo, ki je zapisan v imeniku, zahteva, da se osebe, ki nimajo volilne pravice, iz imenika izbrišejo.

Če torej kak volilec vidi, da so v imenik vpisani volilci, ki še niso šest celih mesecev v občini ali še niso 24 let izpolnili ali ki se nahajajo v konkurzu ali ki so zavoljo kakršnegakoli zgoraj navedenega vzroka od volilne pravice izključeni, tedaj naj takoj zahteva, da se imena teh ljudi izbrišejo.

Kje se mora reklamirati?

Pri občinskem predstojniku. Reklamira se tudi lahko pismeno, in se lahko reklamacija tako glasi: „Ker sem 24 let star in bivam 6 mesecev v občini N., reklamiram svojo volilno pravico v deželni zbor štajarski“. (Podpis). Reklamacije so kolekov proste.

Do kedaj se lahko reklamira?

Čas za reklamacijo je osem dni, računjeno od dneva, v katerem se je v občini naznanilo, da je imenik volilcev položen na pregled. Če se je to na primer v ponedeljek naznanilo, tedaj se lahko v ponedeljek prihodnjega tedna še reklamira.

Ali se lahko pritoži proti odločbi okrajnega glavarstva? (Rekurz).

Da. Toda to se mora zgoditi v treh dneh, in sicer na c. kr. namestništvo v Gradcu. Kdor je torej sprejel odločbo okrajnega glavarstva v soboto, da se je njegova pritožba (reklamacija) zavrnila, se še lahko pritoži (rekurira) v torek pri c. kr. namestništvu. Pritožba (rekurz) je kolekov prosta in se mora vložiti pri občinskem

predstojniku. Proti določbi c. kr. namestništva ni pritožbe.

Kaj mora vsak volilec dobiti, ki je zapisan v volilnem imeniku.

Vsak volilec, ki je zapisan na imenik volilcev, ima dobiti od okrajnega glavarstva izkaznico (legitimacijo) in glasovnico. Če kdo izkaznice ni dobil isti dan, kakor drugi volilci, mora iti k občinskemu predstojniku in če je tu ni, pa k okrajnemu glavarstvu, da jo tam dobi.

Kaj ima volilec na dan volitve storiti?

Volilec naj na dan volitve vzame izkaznico seboj, naj napiše na glasovnico krstno in družinsko ime, poklic in bivališče kandidata ter naj gre kolikor mogoče zgodaj na volišče, če mogoče, ob uri ko se volitve začnejo. Veljavne so le glasovnice, ki so uradno kolekovane.

Ali se sme na glasovnico razun imena, opravila in bivališča kandidata še kaj drugega napisati?

Ne, inace je glasovnica neveljavna. Ne smejo torej na njej biti nikakšne opombe.

Kako je sestavljena volilna komisija?

Volilna komisija sestoji na vsakem volišču iz občinskega predstojnika ali od njega postavljenega namestnika in treh od dotičnega občinskega zastopa izmed volilcev voljenih članov, dalje iz treh od volilnega komisarja izmed volilcev imenovanih članov.

Kdo imenuje volilnega komisarja?

Volilnega komisarja odpošilja c. kr. okrajno glavarstvo. Ako je premalo uradnih komisarjev, tedaj okrajno glavarstvo lahko tudi določi kako drugo osebo k temu.

Kake dolžnosti ima volilni komisar?

Volilni komisar ima paziti na mir in red pri volitvah in na zakonito ravnanje. V volitev samo se sme le tedaj vtikati, če volilna komisija prestopa svoj delokrog. Kako nalogo ima predsednik volilne komisije?

Predsednik volilne komisije mora zbranim volilcem razložiti, kdo ima volilno pravico, kako se postopa pri glasovanju in štetju, ter jih pozvati, da glasujejo brez sebičnih postranskih namenov, po svojem prostem prepričanju, kakor mislijo po svoji vesti, da bo najboljša za občni blagor.

Kako se glasuje?

Vsak volilec stopi pred volilno komisijo in odda svojo izkaznico predsedniku. Ta prebere glasno ime volilca in vzame glasovnico, katero odda volilec vkup zvito, tako da nihče ne more imena čitati. Predsednik potem dene glasovnico neodvito v volilno posodo.

Ali se lahko tudi voli, če kdo izkaznice ni dobil ali če jo je izgubil?

Volilec lahko gre tudi volit, če izkaznice ni dobil ali če jo je izgubil. Pa skrbeti mora za to, da ga volilna komisija prizna odločno kot

volilca N. N. V volilni komisiji mora torej nekdo biti, ki ga pozna, ali pa mora seboj pripeljati priče, ki so volilni komisiji znane. Voliti pa tudi sme v tem slučaju le tisti, čegar ime je zapisano v volilnem imeniku.

Kaj se stori, če je kdo glasovnico izgubil?

Če je kdo izgubil glasovnico, ali če je postala neporabna, tedaj se lahko zahteva od občinskega predstojnika in na dan volitve od volilnega komisarja nova glasovnica.

Kedaj se začne in kedaj neha glasovanje?

Volitev se mora začeti ob določeni uri, ne glede na število navzočih volilcev in glasovanje se mora ob določenem času od volilnega komisarja zaključiti. Ne smejo pa se izključiti od glasovanja volilci, ki pridejo na volišče še pred pretekom določenega časa. Kdor pride pozneje, ne sme več glasovati.

Kdo je voljen?

Voljen je tisti, ki dobi več kakor polovico vseh v celim volilnem okolišu oddanih glasov. — Če nobeden izmed kandidatov ni dobil nad polovico glasov, tedaj je volitev neodločena in nastopi ožja volitev med tistima kandidatom, ki sta dobila največje število glasov. Pri enakem številu glasov pri ožji volitvi, se določa z žrebanjem.

Kaj se stori z izkaznico po volitvi?

Po glavni volitvi se izkaznica (legitimacija) ne sme proč vreči, ampak mora se obdržati, ker je mogoče, da pride do ožje volitve, pri kateri potrebuje zopet vsak volilec svojo izkaznico.

Katere glasovnice veljajo pri ožji volitvi?

Za ožjo volitev se izdajo posebne glasovnice. Navadno se te vročijo volicem že obenem z izkaznico in glasovnico za glavno volitev.

Kaj je važno za ožjo volitev?

Pri ožji volitvi sme se na glasovnice napisati le ime enega izmed istih dveh kandidatov, ki sta pri glavni volitvi dobila po največje število glasov. Glasovnice z drugim imenom so neveljavne.

Ali se lahko glasovnica in izkaznica izročita komu drugemu, da ta za koga gre volit?

Ne, vsak mora voliti vedno osebno. Kdor pošlje koga drugega k volitvi, dasiravno ve, da sme le sam osebno voliti, se ravnotako, kakor tisti, ki gre za njega volit, kaznuje z zaporom.

To so torej glavne točke, po katerih se morajo ravnati volilci v splošnem volilnem razredu. Naj bi se torej ta pouk razširil tako med narodom, da bi prišel vsakemu volilcu v roke, da ne bo pozneje ob času volitev neljubih pomot. Naj se torej i knjižice i ta članek oddajajo iz rok v roke, naj se čitajo skupaj pri domačih sestankih, v društvih, v gostilnah, povsod, kjer se snide večje število ljudi, da bo vsak vedel in znal, kaj in kako mu je storiti na dan volitev. Čast našega naroda zahteva, da bo naša zmaga v resnici častna. Rodoljubi na delo!

hraber mož, ki bo nekoliko časa igral ulogo tata. Res je, da je težko za poštenega človeka, postati v očeh sveta lopov. Ali ljubi Hinko, gre se za domovino. Ti, Hinko moraš prevzeti to ulogo. Kot udu finančnega oddelka ti ni bilo težko vzeti denarje. Zato pa moraš tudi naglo izginiti. Držali te bomo nekaj časa tatom, dokler ne napoči doba, da odkrijemo naše tajnosti in tedaj nam bodeš pravi junak.

Doktorja Römerja iznenadijo hudo predsednikove besede. Čudno pogleda predsednika, a ta nadaljuje:

— Stvar te, kakor vidim, silno iznenaduje in priznavam, da je to strašna zahteva, ki jo stavim do tebe. Ali pomisli, da storiš to za domovino. Mi še nismo dovolj oboroženi in če nas Angleži sedaj napadejo, moramo vsekako podleči. Vsi moramo služiti domovini z dušo in srcem. Vsak naj se veseli, če ji zamore doprinesti kako žrtev. Ti moraš sedaj nagloma zginiti. Za teboj se bo razpisala tiralnica in proglasimo te defraudantom... A ti boš v svojem bivališču vodil naše posle.

Nekaj časa nastane težek molk. Predsednik pogleda parkrat ostrim pogledom v blede lice mladega tajnika. Veliki poznavalec ljudi je takoj opazil, kaj se godi v duši mladega človeka.

To ni bila malenkost, kar se je zahtevalo od njega. On, ki je vedno silno pazil na čistočo svojega imena, da stopi sedaj kot lopov pred svoje prijatelje? Celi narod bo izgovarjal njegovo ime s prezirom in zaničevanjem! Človek, ki je stal tako visoko in vžival toliko zaupnosti, naj bo sedaj navaden tat? Ali še vse hujše od vsega zaničevanja, od preziranja celega naroda, je bila misel, kaj bo rekla Jelka! Ali naj bo tudi v njenih očeh lopov? Ne, rajši smrt, si misli, kakor tako sramoto! Vsa kri burka po njem. Častiljublje in razum sta se ljuto borila v njem. Domovinska ljubezen mu je govorila:

— Slušaj, zvrši dolžnost, ki ti jo nalaga domovina. Kakor mora vojak izvrševati zapovedi svojega poveljnika, in akoravno zna, da gre v gotovo smrt, tako moraš slušati ti. O tem odvisi blagostanje države.

Predsednik je opazil, kolike duševne muke tlačijo doktorja Römerja in kako težko se mu je odločiti.

Da mu zlahkoti odločitev, ga prime za desnico, jo strese in ginljivo reče:

— Hinko, jaz zahtevam to od tebe za domovino; za ljubo domovino.

Doktor Römer pogleda predsednika in reče s čvrstim glasom:

— Jaz grem, ujec Pavle; hočem doprinesti domovini in svojemu narodu to žrtev.

Veselo ste se zjasnili mrki lici starca in objemivši junaškega moža, reče:

— Resnica je, ti si pravi Bur, nisem se prevaril v tebi. Torej potuj v imenu Vsemogočnega, kateri naj tebe in naš narod čuva! Za eno uro ti prinesem potni list in dovolj denarja za pot. Ti moraš takoj in tiho odpotovati. Jutri se pošlje za teboj tiralnica in jaz moram biti, kakor da sem silno razkačen radi tvoje nezvestobe. Samo na ta način se obvaruje moja tajnost in celi načrt bo uspel. Ali tebi se ni treba ničesar bati. Nikdo te ne bo zastavljal in moj zastopnik v Evropi te bo pod novim imenom ljubeznjivo sprejel.

— Ali Jelka — reče doktor Hinko — kaj bo Jelka rekla? Ali se ne smem pred njo opravičiti?

Ujec Pavel ga sočutno pogleda.

— Razumem te. Da te bo tvoja zaročenka držala za lopova, ti je gotovo najtežje. Ali ti se ne smeš opravičiti! Lahko ji samo poveš, da nesme verjeti tega, kar se bo o tebi govorilo in pisalo, pa več ne. Nihče, čuj me Hinko, nihče ne sme znati za najino tajnost, ker bi drugače bila tvoja žrtev zastoj. (Dalje prihodnjšč.)

Celjske in štajarske novice.

— **Posvetovanje v zadevi bodočih volitev** se vrši jutri, v soboto zvečer v veliki gostilniški sobi v „Narodnem domu“. Opozorjamo torej še enkrat vse one, ki bi nam mogli dati podatkov o volilcih, da se gotovo udeležijo tega posvetovanja. Prosimo pa, da naj ima že vsak pripravljeno gradivo, da bo delo vsaj nekoliko olajšano. Dasiravno se je prošlo soboto poudarjalo, da naj se že med tednom pošljejo našemu uredništvu tozadevni podatki, ipak do danes nismo prejeli ničesar. Vsekako pa upamo, da bomo v soboto že vsaj približno vedeli, na koliko volilcev smemo računati v Celju. Naj se torej nihče ne odtegne temu tako važnemu posvetovanju.

— **Pevska vaja za mešani zbor** je danes zvečer točno ob pol 9. uri v „Narodnem domu“. — V zadnjem času se je pojavil v naših narodnih društvih neki malomaren duh, ki ovira po večini vsako uspešno delovanje. Vaje se razpišejo, vabi se s polami in osebno, a vkljub vsemu temu ni nikogar od nikoder. Ne vemo, kako si naj to tolmačimo, mislimo pa, da je temu kriva največ komodnost, ki se je polastila večine društevnikov. Ako bo šlo tako dalje, bo končno zaspalo vse društveno delovanje. Pač je res žalostno, da ne čuti vsakdo v sebi toliko narodne zavesti, da bi žrtvoval par ur za društveno delovanje, katero je v Celju tako potrebno. Od vseh strani se gleda le na nas Celjane, povsod naj bomo, povsod naj nastopamo, toda Celjani sami pa vsled ljube komoditete ne store ničesar. Saj ne rečemo nič, ako je kdo resno zadržan, toda ravno tisti, o katerih bi se mislilo, da morda ne bodo prišli, tisti prihajajo, drugi pa, ki si morajo sicer glavo ubijati, kako bi pretolkli večer, pa najdejo povsod drugam, samo ne v društveno sobo. Te malomarnosti in komodnosti mora biti enkrat konec, ali pa naj se pusti vse skupaj in društva razpustijo. Čemu pa so nam, če društveniki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti! Nadejamo se, da te besede ne bodo zastonj!

— **Vesela družba** je ob priliki otvoritve vta „Delniške družbe“ na Laškem nabrala za družbo sv. Cirila in Metoda znesek 16 K 32 v! Iskrena hvala!

— **Slovenski trgovci pozor!** Po slovenskem Štajarskem in menda tudi po Kranjskem se klati potnik neke graške tvrdke za milo in parfumerije. Ta gospod ima sicer slovensko ime, a vkljub temu se mu poljubi v slovenskih trgovinah nesramno zabavljati čez Slovence ter jih poovati z najlepšimi priimki kakor „rohes, ungebildetes Volk“ itd. Omenjeni gospod zaključuje navadno svoja duhovita izvajanja s klasičnim izrekom: „Vsak Nemec je olikan, vsak Slovenec neolikan“. — Da dotični gospod ne pride v nevarnost sklepati svojih kupcij z neolikanci, sve tujemo gg. trgovcem, da ga takoj pri vstopu v trgovino opozorijo, kod se lahko zopet vrne na vrati, neokuženi — akoravno žalibog slovenski — zrak.

— **Sodna imenovanja.** Okrajnim sodnikom zgornjeradgonski okraj je imenovan dosedanji sodni pristav v Slov. Bistrici Viljem Kronasser, znan kot zelo hud „Nemec“. O tem imenovanju bomo v kratkem izpregovorili resno besedo. — Pristav dr. Maks Reiser je premeščen iz Laškega v Slov. Bistrico, za Laško pa je imenovan pristavom avskultant dr. Janez Premschak.

— **Novi muzikanti pri c. kr. sodiščih v Celju.** Nov dokaz, da pri podelitvi mest pri naših c. kr. uradih odločujejo edino nemškonačionalni oziri. Zopet je nastavljen pri c. kr. sodni sodnji nemški muzikant, ker je nemški pilbi eno pibalo zmanjkalo. Ta človek pa niti ne same besede slovenski ne razume. Da je vsled tega služba pri sodnji zanj le neka prebenda za celjsko mestno bando, je jasno. Nemški muzikanti, skoro sami uslužbenci sodnij, šetno naprej muzicirajo, zdaj imajo izlet v Kočevje, zdaj v Šoštanj, vsak dan pa koncert pri „Stadt Wien“, no in c. kr. sodnja vsled tega prav dobro uspeva. Službo muzikanti naravnost naravno opravljajo. Da bomo videli, ali ni menda slučaj, da se samo nemški muzikanti v službo namljejo, pozivljamo tudi slovenske godce, če jih

je kaj kje po deželi, naj pridno vlagajo prošnje za sprejem pri c. kr. sodnji v Celju. Nasloviti je prošnje na naslov predsednika Wurmserja ali pa naravnost na c. kr. nadsodišče v Gradec, v roke grofa Gleispacha.

— **„Stinkmühle“ in zdravstvene razmere v Gaberju.** Že takoj, ko so začeli v takozvanem „Stadmühle“ mleti, so se začeli sosedje tega mlina pritoževati, da jim ni mogoče več izhajati zaradi neznosnega smradu, ki se širi v okolici mlina. Mi smo si smatrali za svojo sveto dolžnost, da opozorimo kompetentne činitelje na ta škodljivi, strupeni smrad, ali nihče se ni zmenil zato. Morda se je mislilo, da bo stvar sčasoma postala znosnejša, toda minili so meseci in „Stadmühle“ še vedno širi svoj strupeni smrad po Gaberju. Ljudje se s strahom povprašujejo, kaj bo, če se v kratkem ne stori konec temu zastrupljanju zraka. Neki v bližini mlina bivajoči uradnik nam je tožil, da ne sme odpreti oken v svojem stanovanju, ker bi mu mliniski smrad okužil celo stanovanje. Pa ne samo kaj takega. Te dni je prišla k nekemu celjskemu zdravniku oseba, ki biva v bližini „Stadmühle“, ter mu tožila, da se od tedaj, kar je začel „Stadmühle“ mleti in razširjati svoj kužni smrad po okolici, počuti vedno slabejše, dihanje jidela velike težave, z eno besedo: „mestnimlin“ je s svojim smradom kriv bolezni. Zdravnik je konstatiral zelo akuten asthma. Pristaviti moramo, da bolnik ni Slovenec, temveč Nemec! da ne bi se morda mislilo, da je vsled narodne nestrpnosti okrivil „Stadmühle“, da mu je kriv bolezni. — To so torej posledice mržnje in maščevalnosti celjskega „nemštva“, ki se je hotelo s svojim novim mlinom maščevati nad slovensko tvrdko zato, ker je Rakusch izgubil dobršno število odjemalcev svoje železnine. Torej, vi Julius Rakusch, ki vabite od vseh strani tujce v Celje, češ da ga ni zdravejšega letovišča, kakor Celje in okolica, vi, župan celjskega mesta, ki ste solastnik „Stadmühle“, ki okužuje zrak in zastruplja celjsko okolico, vi, ki morate skrbeti kot župan celjskega mesta za blagor prebivalstva, ali ne čutite v sebi dolžnosti, da bi storili konec tem vnebokričnim razmeram. Ali naj se morda okuži in oboli cela okolica vašega mlina, samo da se rešijo oni izposojeni tisočaki, ki so se vtaknili v podjetje, katero se je zidalo edino le z namenom, da se uniči slovenska tvrdka! Ali naj vam vaše tisočake plačuje ljudstvo s svojim zdravjem? — In one slavne oblasti, katerih prva dolžnost je, da varujejo in branijo blagor prebivalstva, ali se ne bodo končno zganile proti temu občemu okuževanju! Naj bi bil mlin v slovenskih rokah, kako hitro bi se bilo zabranilo delo, tako pa . . . pa saj vemo, da Slovenec sme poginiti kakor pes na cesti, in se ne bo nihče brigal zato, seveda, ker je Slovenec. Da, plačevati, dokler ti ne potegnemo skoraj kože s telesa. to smeš, tvoje sinove smeš oddajati takrat, kadar jih najbolj rabiš, zato, da branijo, moč in slavo države, v kateri pa nimaš niti pravice dihati čistega zraka, zato ker se je par nemčurjem zazdelo, da bodo morda zaslužili na leto po par tisočakov! Ali ni to naravnost sramota za civilizirano državo! Kdo nam more potemtakem zabraniti, da z vso odločnostjo gajamo brezvestnost vseh onih, ki so zakrivali, da mora sedaj prebivalstvo v Gaberju, neposredno poleg Celja, trpeti tako nasilstvo! In naj nas konfiscirajo, naj nas vlačijo pred sodišča, mi vemo, kaj je naša dolžnost, in bomo jo izpolnjevali vzlic vsem zaprekam z ono vestnostjo, kakor jo nalaga vsakemu pravičnemu človeku čut pravičnosti. Vsekako pa bomo porabili vsa sredstva, da pokažemo vsem in vsakemu, da v Celju ni pravica doma!

— **Rakuscheva smodnišnica.** Toliko in tolikokrat smo že javno ožigosali dejstvo, da ima celjski prodajalec smodnika, župan Julius Rakusch, svojo shrambo za smodnik na tako nevarnem kraju, da se je vedno bati nesreče, kadar se večje množine smodnika vkladaajo ali izkladaajo. Smodnišnica na strmem Miklavževem bregu nad okrajno cesto je pač nekaj, česar drugod po svetu ni mogoče misliti. Kakor se nam zdi, je prišel celo Julius Rakusch do tega

prepričanja in začel je misliti, da bi si drugje postavil smodnišnico. In kakor vsi celjski „nemški“ gospodje povsod le gledajo na svojo korist, ne glede na to, ali naj imajo drugi pri tem škodo ali ne, tako je tudi Rakusch iztuhtal, da bi bil za smodnišnico najpripravnější kraj pri slovenskem pokopališču. In res, pred kakimi dvema tedni je bila komisija na licu mesta, toda tu je Rakusch izprevidel, da se je zelo motil, ako je mislil, da so slovenski kmetje tako neumni, da mu bodo pustili oškodovati celo okolico. Zbralo se je okrog 25 kmetov-mejašev, ki so Rakuschu tako jasno pojasnili svoje mnenje, da mu je kar naenkrat prešla želja slovensko okolico ogroževati s svojim „nemškim“ smodnikom. Poudarjali so, da bi bil njihov svet polovico manj vreden, ako bi se tamkaj namestila smodnišnica, in eden izmed njih je pristavil: „Če hočete, spustite Celje v zrak s svojim smodnikom, mi se pa ne pustimo!“ In kaj je hotel nato Rakusch. Odprl je usta in rekel v lepi slovenščini: „Hvala lepa, ne potrebujem vašega zemljišča!“ Smodnišnica je torej za sedaj šla v zrak. Izvedeti pa nismo mogli, kolikokrat si je izpral Rakusch svoja nemška usta, ker si jih je baje onesnažil z onimi slovenskimi besedami.

— **„Prvaški barbari“.** Tako imenuje namreč nemška „celjska žaba“ vrle duhovnike Svetinčane, ker so dali tamošnjo porušeno kapelico prenoviti in preslikati. Sploh so pri tem smrdljivem zakutnem lističu vsi Slovenci „barbari“, dočim so celjski nemškutarji, ki z blatom mažejo slovenske napise in obmetavajo mirne slovenske goste s kamenjem in hudičevim oljem seveda sami — angeli. Saj se poznamo!

— **V oči jih bodejo namreč naše celjske nemškutarje** obilne podpore, ki jih dobivajo dijaki samostojnih slovenskih gimnazijalnih razredov. „D. Wacht“ kar piha od jeze, ker vidi, da Slovenci z veliko požrtvovalnostjo skrbimo za revno učečo se mladino. Le pihaj „celjska žaba“, naprej, nas to malo moti.

— **„Slovenski Štajerc“.** Izšla je prva številka slovenskega narodnega časopisa „Slovenski Štajerc“ v Kamniku na Kranjskem. Izdaja list g. J. Križman. Če bode list ostal na tem stališču, kakor naznanja sam v svojem prvem uvodnem članku, potem ga moramo le toplo priporočati. Nastopal bode zlasti proti nemškutarskemu „Štajercu“. Izšel je v 10.000 izvodih in sicer po zelo nizki ceni 2 K na leto. Svoj namen bode dosegel le, če se v mnogobrojnem številu, še bolj nego nemškutarski „Štajerc“ razširi med kmetiskim ljudstvom. Ker ne izhaja na Štajarskem, kjer gospodujejo nemčurški porotniki in nemškonacionalni državni pravdniki, upamo, da bode z velikim uspehom začel boj zoper nemškutarske trgovce in n. pr. „Stinkmühle“. O ozadju lista še sicer nismo poučeni, pa naj je kakoršnokoli, mi vsako bojno podjetje zoper nemčurje pozdravljamo in vsak boj zoper naše odpadnike priporočamo, zato tudi „Slovenskega Štajerca“.

— **Žalec.** Skupščina sv. Cirila in Metoda je bila včeraj in se je zelo dostojno in veličastno končala. Udeležba je bila prav obila, Žalec se je glede sprejema in pogostitve izvrstno odlikoval in je vladala vsesplošna zadovoljnost. Podrobno bomo o tem važnem zborovanju poročali prihodnjič.

— **Učno potovanje.** Poljedelsko ministrstvo je dovolilo tajniku južnoštajarskega hmeljarskega društva, g. nadučitelju Anton Petričku v Žalcu v ta namen potovalno ustanovo v znesku 400 K, da kot potovalni učitelj za hmeljarstvo ogleda hmeljarska okolišča na Češkem, Bavarskem, Vrttenberskem, Badenskem in ona v Alzaciji ter nabira nove praktične izkušnje za povzdigo domačega hmeljarstva.

— **V Gotovljah bode v nedeljo, dne 14. avgusta t. l. blagoslovljenje nove brizgalnice** prostovoljne požarne brambe. Bratska društva se že danes na to slavnost opozarjajo s prošnjo, da se na ta dan namenjene veselice in slavnosti preložijo. Dnevni red se naznani s posebnimi vabili in v „Domovini“ še pravočasno.

— **Na naslov dobriške „Freiwillige Feuerwehr Doberna-Neuhaus“.** Odbor „Bralnega društva“ na Dobrni je izvedel iz zanesljivega vira, da je p. n. gasilno društvo „Freiwillige

Feuerwehr Doberna-Neuhaus" o priliki blagoslovljenja zastave „Bralnega društva“ imelo za noč od 19. na 20. junija pripravljen svoj „rešilni voz“ v prepričanju, da bo prišlo do tepeža med Slovenci, da bo torej potrebna pomoč od strani „sanitetnega oddelka“ imenovanega gasilnega društva. Gledé na nečuvno razžaljenje, katero se je s tem zgodilo slovenskemu ljudstvu, dovoljuje si odbor „Bralnega društva“ vprašanje. Kdo je naročil „rešilni voz“: odbor gasilnega društva ali g. načelnik na svojo roko? Nadalje je odboru „Br. dr.“ znano, da je možu, ki je stražil pri konjih in „rešilnemu vozu“, bil obljubljen goldinar. Ker pa odbor ne ve, se mu jeli goldinar izplačal ali ne, prosi v tem oziru pojasnila. Z ozirom na to, da „Br. dr.“ noče, da bi p. n. gasilno društvo „Freiwillige Feuerwehr Doberna-Neuhaus“ imelo stroške zaradi njega, je namreč odbor sklenil, da se povrne gasilnemu društvu izdana svota. Ako se pa dotičnemu obljubljeni goldinar ni izplačal, mu ga bo „Br. dr.“ takoj izplačalo. Odbor „Br. dr.“ torej prosi, da se mu da na vse to jasen odgovor, da zamore urediti, kar je potrebno nasproti p. n. gasilnemu društvu „Freiwillige Feuerwehr Doberna-Neuhaus.“ Ako do 12. avgusta do 12. ure opoldne ne bo nobenega odgovora, smatral bo odbor „Br. dr.“ v prvem slučaju, da je naročil voz g. načelnik na svojo roko, v drugem pa, da je goldinar že izplačan. Odgovor naj se blagovoli poslati v časopis „Domovino“ v Celju ali „Slovenski Gospodar“ v Mariboru ali naravnost na „Bralno društvo“ na Dobrni pri Celju.

Odbor „Bralnega društva“ na Dobrni.

— **Prepoved izvažanja vinskih trt.** Ker preti vinogradom v krajevnih občinah Škofjvas, Dobrna, Gotovlje, Vojnik, Šmartno v rož. dol., Novacerkev, Št. Pavel pri Preboldu, Sv. Peter v Sav. dolini, Velika Pirešica, Žalec, Frankolovo, Grajskavas, Vransko, Braslovče, Sv. Jurij ob Tab., Polzela, Sv. Jeronim, Višnjavas, Gomilsko, Marija-Reka in Prekop nevarnost okužbe po trtni uši, se prepove na podlagi § 4. postavbe z dne 3. aprila 1875, drž. zak. št. 61, izvažanje vinskih trt, po tem takih rastlinskih delov in stvari, ki so znane kot nositelji trtne uši, iz celega okraja imenovanih občin, ker so te občine kugosumne, ozir. ker jim preti nevarnost okužbe po trtni uši. — Prestopki tega ukaza kaznovali se bodo po § 17 skraja imenovane postavbe z denarnimi globami do 600 kron, oziroma z zaporom do 60 dni. — Z ozirom na že poprej razglašene prepovedi je sedaj izvažanje vinskih trt, rastlin, rastlinskih delov in takih stvari, ki so znane kot nositelji trtne uši, iz vseh krajevnih občin okoliša c. kr. okr. glavarstva Celje prepovedano.

„Uradni list“.

— Čebelarški shod bo v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. v Št. Jurju ob juž. žel. popoldne ob 3. uri pri čebelnjaku Janeza Oseta v Hrušovci. Na dnevnem redu je poučno predavanje in zborovanje povodom ustanovitve čebelarke podružnice. Čebelarji, udeležite se obilno tega shoda, da se začne čebelarstvo širiti po vseh krajih slovenskega Štajarja, kakor isto jako čvrsto napreduje v ptujskem okraju in v bližini. Predavala bodeta nadučitelj gosp. T. Kurbus iz Slivnice in čeb. pot. učitelj g. Iv. Jurančič.

— Nevihta s točo je prošli četrtek ugonobila v žusemski okolici velik del pridelkov. Padala je toča debela kot lešniki ali orehi. Prebivalstvo trpi veliko škodo. Za poškodovanje po toči jih je bilo le malo zavarovanih.

— **Okrajna učiteljska konferenca za okraje Gornjigrad in Vransko** se bode vršila dne 10. avgusta t. l. v Mozirju s sledečim sporedom: 1. Volitev zapisnikarjev. 2. Poročilo okraj. šol. nadzornika. 3. Kaj more in kaj naj stori ljudska šola v prosepah varstva živali. 4. Kako in kaj naj se v ljudski šoli riše. 5. Glavna pravila umnega sadjarstva s posebnim ozirom na pouk v ljudski šoli. 6. Poročila komisij, volitve, predlogi in želje udov. Začetek konference ob 9. uri popoldne. Razun učiteljstva gornjegradskega in vranskega okraja se lahko zborovanja udeleži kot gost tudi vsakdo drugi, ki se sploh za ljudsko šolstvo zanima.

— Tudi v Trbovljah smrdi po „stinkmühlarski“ móki. Smrad prihaja iz hiše nekega slovenskega (!) obrtnika, kateremu svetujemo,

da se v interesu svojih izdelkov in naših želodcev skoraj poboljša, sicer si bomo morali iskati zdravjšega jedila.

— **Iz Brežic.** Priprave za proslavo otvoritve „Narodnega doma“ v Brežicah so skoro končane. Gostom bode ostala ta slavnost gotovo v najlepšem spominu, kajti bogati spored slavnosti bode gotovo zadovoljil vsakogar. — Za postrežbo in prenočišča bode preskrbljeno. Ponovno vabimo torej na mnogoštevilno udeležbo. Še ni bilo slavnosti v Brežicah, ki bi bila takšnega pomena za probujo narodne zavesti v našem še tako zaostalem kraju. Če pomislimo, da se nemškutarija širi po bližnjih vaseh, potem moramo storiti v Brežicah vse, da zaustavimo prodiranje pogubnih načel med narod slovenski. Ob slavnosti bode navzočih mnogo slovenskih okoličanov. Vsi ti morajo iz Brežic oditi z vtisom v duši, da je slovenska narodnost tako ukoreninjena na Spodnjem Štajarskem, da je nemška sila ne bode mogla nikdar ugonobiti. In to se bode doseglo, ako po mnogobrojni udeležbi ta slavnost uspeje tako, kakor zasluži. Kdor torej le more, 14. avgusta v Brežice.

— **Ob proslavi otvoritve Narodnega doma** v Brežicah hode naval gotovo jako velik. Kdor si hoče osigurati prenočišče, naj na vsak način

takoj piše odboru brežiške Čitalnice, ki bode poskrbel, da se ukrene vse potrebno. Odbor.

— **V nedeljo v Maribor!** Kakor se vse kaže, bode koncert, ki ga priredi „Slovensko pevsko društvo v Ptuj“ v nedeljo v Mariboru sijajen. Slovenska pesem ob bregih deroče Drave bode privabila gotovo mnogo gostov iz vseh slovenskih pokrajin. Zatorej vsi prijatelji slovenske pesmi, zlasti iz bližnjih mest in trgov, vsi v nedeljo v Maribor!

— **Slovensko društvo v Mariboru** sklicuje na četrtek, dne 11. avgusta popoldne ob 11. uri v mali dvorani „Narodnega doma“ zaupen shod na razgovor zaradi postavljenja kandidata za mariborski volilni okoliš v četrti kuriji deželnega zbora štajarskega. Zaupni možje bodejo dobili na ime se glaseča vabila.

— „Štajerčeva“ stranka. „Celjska žaba“ kar hrepeni po novi „Štajerčevi“ stranki. Tako stranko spodnještajarski nemškutariji kaj lahko dosežejo, samo krstiti bodo jo pač morali drugače. Mi bi jim svetovali to-le ime: „Združena stranka spodnještajarskih nemškutarskih šnop-sarjev in pijanih hajlovcev“. Glasili te „stranke“ pa bi bili seveda „celjska žaba“ in pa ptujska „giftna krota“. — Heil!

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja ob boleznih in smrti našega predragega sina, oziroma brata, gospoda

IVANA ŠOTL-na

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvaljujemo vse one, ki so predragemu rajniku izkazali zadnjo čast z udeležbo pri sprevedu, sploh vse, kateri so nam s svojim sočutjem lajšali našo težko izgubo. Vsem torej najpri-srčnejša hvala!

GABERJE, dne 3. avgusta 1904.

Vincenc in Josipina Šotl
stariši.

Fran in Marija Šotl
brat in sestra.

(346)

Učenec

kateri ima veselje do mizarske obrti, se takoj sprejme pri **Juriju Sinkoviču**
Celje, Breg št. 14. (349) 1

Istotam se sprejme eden pomočnik.

Dijaka

ki je dovršil 6. gimnazijski razred, sprejme kot praktikanta lekarna **M. Pospisil, Konjice**,
Sp. Štajarsko. (347) 3—1

Trgovskega pomočnika

izurjenega v manufakturni stroki, išče za svojo trgovino **L. Hudjek, trgovec**
v Krapini.

Vstop s 1. septembrom.

(348) 1

JOSIP LAMPRET

lastnik z najnovejšimi stroji na električno
moč opravljene mizarske delavnice v
Šoštanju

priporoča slavnemu občinstvu, stavbenim podjetnikom td. svoje izdelke pohištva in za stavbe ter prevzame vsa stavbinska dela pri novih zgradbah, kakor: okna, vrata, portale, pode, cerkvene oprave itd. v vsakem slogu po strokovnih obrisih v najtočnejšo izvršitev po konkurenčnih cenah in najugodnejšimi plačilnimi pogoji in jamstvom.

Zdrav in jedrat les iz gornjegrajskih gozdov se tu izdeluje! (327) 3-3

Svoji k svojim!

(314) 4—

Nova narodna trgovina v Mozirju.

Slavnemu občinstvu trga Mozirja in okolice vljudo naznanjam, da sem otvoril dne 26. julija v Mozirju svojo novoustanovljeno trgovino z mešanim blagom in sicer v hiši g. Grabnerja.

Izrecno povdarjam, da je novoustanovljena trgovina *moja last* in da nisem s trdko *Norb. Zanier & sin* v Sent Pavlu pri Preboldu v nikaki zvezi več.

Priporočam se slav. občinstvu za blagohotno naklonjenost ter ga ob enem zagotavljam, da se bom z vsemi svojimi močmi potrudil, izborna postreči z najboljšim blagom, katero sem naročil le od narodnih slovenskih in slovanskih tvrdk.

Z odličnim spoštovanjem

Rudolf Pevec

prej poslovdja v N. Zanierjevi trgovini v Letašu.

Turistična pisma.

(Konec.)

„Tukaj smo, zdaj pa le pazite! Ena — ... dve — ... tri: Lepa naša domovina ...“ je na kratk zaorilo iz naših grl tja v tiho noč, da so glasovi kar odmevali sem od gorskih bregov. — Komaj smo končali, odprla so se vrata in že so nas veselo pozdravljali in nam stiskali roke. — Aveda so se nemalo čudili, da smo došli tako pozno, skoro na polnoč.

No, mi smo fantje, ki smo imeli zato tudi korajžo! Zvrnili smo še nekaj kupic sladkega vipavčana, potem pa plegli spat kajti name njeni smo bili prav zgodaj na pot. Dočim smo preje sanjarili, da se bomo zleknili na šolske klopi, smo zdaj prav „nobel“ se stegovali po žimnicah. — Kmalu smo odšli vsi v — mežvo de želo — —.

Dingl—dangl, ding—ding—dangl, je potrkaval jutraj mežnar pri Sv. Jakobu jutrnico, ko sem si mužil zaspane oči in gledal skozi okno, kaj neki vreme dela. — Ni bilo baš oblačno, pa tudi popolnoma jasno ne, zato, osobito pa, ker sem bil še grdo zaspan, nisem vstal, pa tudi drugi so prav hladnokrvno dalje smrčali, dokler ni zlato solnce pogledalo skozi okno in zaklical „hej, zaspanci, po konci!“ Prav polagoma smo slezli izpod odeje, napravili skrbno toaleta, kakor da gremo na bal, in si še pred odhodom ogledali okolico.

Šola je vsa lesena, a prav lično izdelana in praktično razdeljena, vobče prijazna in prikupna stavba, dasi je njen milieu malo mikaven. Dober streljaj stran je stara cerkva Sv. Jakoba, z navadnim nizkim stropom, vendar še dokaj čednimi oltarji.

V odprti, že precej razdrapani kapelici na severni strani šole se nahaja lesen kip Bogorodice, ki je baje že 800 let star in je videl že torej lep košček slovenske zgodovine.

Krog sedme ure smo se odpravili na vršac! Šli smo sicer trdo v kreber, da smo si marsikje kolena grizli, a vendar po še dokaj dobri cesti. Med potom smo občudovali pohorske loge, od katerih so nekateri še prav krasni, z orjaškimi drevesi, a drugi zopet do golega posekani; ljudje tako malo štedijo z lesom, da puščajo pri žaganju radi udobnosti meter visoke šture. Pač škoda denarja, ki tako kupoma gnije in prhni v gori. Živali smo le malo opazili — a bolj nas je zato zanimala lepa planinska flora. Premalo sem botanik, da bi mogel naštevati imena vseh rož, ki cveto gori in so večinoma velike zdravilne moči.

Dočim nam je začetkoma znoj kar curkoma lil raz čelo, — postajalo nam je zdaj vedno vedno hladneje, in trebalo je suknjo tesno zapeti, da se ne prehladimo. Polagoma smo se bližali vrhu; drevje je postajalo vedno bolj redko in krnasto.

Jela se je planinska trata z majhno, gosto, a prijetno vonjajočo travico, prepreženo in pretkano z nežnobarvenimi cvetkami, kot najkrajši perzijski čilim. Še nekaj korakov in še — in na vrhu Rogle smo. Najvišji vrh je markiran.

Oddahnili smo si, potem pa brzo poiskali svoja kukala. Pred nami se je odprl božji svet v vsej svoji jutranji krasoti.

Na jugoizhodu se je širilo pred nami Dravsko polje, posejano z belimi vasmi in temnimi borovimi logi, na desno od tega sedlasta Rogačka gora in stari znanec, temnogledi Boč, proti hrvaški meji pa se je vzdigovala Sveta gora, stara božja pot naših vernih Slovencev, a na jugu smo opazili čez sedlo konjiške gore, vojniško ravnino s Celjem in sv. Miklavžem. Daleč tam zadaj na kranjski strani pa je ponosno gledal Sveti Kum ter zapiral pogled dalje tja proti jugu. Tik pred nami na zahodu se je blestel visoko gori na Kozjaku Sveti Jošt, zadaj za njim Sveta Uršula in nekateri so hoteli celo opaziti strmi Obir v Karavankah. A zadaj za nami, malce proti severoizhodu klical nas je od sv. Arega sem Žigertov stolp, češ: otrok božji, sem pridi, da vidiš pet dežela. Preko druge planine pa se vidi neki ob ugodnem vremenu, kadar ni ravno soj na potu, celo Gradec. Pa kaj bi to našteval, mene je pri po-

topisu naštevanje visokosti, raznih vrhov in še obilica drugih imen navadno dolgočasila. Stvar velja le pogledati!

Ko smo plegli po mehki tratici, poiskali smo po nahrbtnikih kaj za pod zob in grlo, kajti obojega smo bili že potrebni. Prav dišalo nam je! V planinskem zraku dobi človek kaj imeniten apetit brez vseh kapljic, kroglic in žavb.

Vrnili smo se nazaj po cesti, ko so nas še ravno došli trije izletniki iz Šent Jungerte in Skomer. Pot z Rogle na sv. Kunigundo je prav dobro markiral g. prof. Koprivnik v Mariboru, za dravsko planinsko podružnico.

Predno smo se razšli, dali smo si trdno besedo, da pojdemo drugo leto vsi na Žigertov stolp. Da bi se tudi uresničilo!

Jos. Gosak.

Društveno gibanje.

— Posojilnica v Vitanju je imela v prvi polovici t. l. 100 560 58 K dohodkov in 101 749 29 K stroškov, tedaj skupnega prometa 202.309 87 K.

— „Bralno društvo v Pišecah“ ima v nedeljo, dne 7. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne svoj občni zbor, h kateremu se vabijo vsi društveniki in prijatelji omike slovenskega naroda. Na dnevnem redu so pozdrav in nagovor predsednika in razni govori, kakor: 1. Govor o koristi društva glede kmetijstva. 2. Koristi društva v političnem oziru. 3. Podpiranje društva na boljše stališče. 4. Sklepni govor predsednika. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Pevska slavnost in veliki zbor, katerega priredi „Slovensko pevsko društvo v Ptuj“ v proslavo svoje dvajsetletnice v nedeljo, dne 7. avgusta 1904 v Mariboru, se vrši po sledečem sporedu: A. XXI. veliki zbor ob pol 10. uri popoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru. 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo računskih preglednikov. 5. Volitev: a) predsednika, b) odbora, c) računskih preglednikov. 6. Sprememba pravil. 7. Razni nasveti in predlogi. B. Generalna vaja ob pol 11. uri popoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“. C. Pevska slavnost v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Mariboru. Začetek ob pol 4. uri popoldne. 1. a) Dvčrak: „Sokolski viteški pohod“, b) Mozart: „Figaro“ — overtura, svira orkester. 2. P. H. Sattner: „Na planine“ — mešani zbor z bariton-solo — poje dr. Bela Štuhec. 3. Strauss: „Zaklad“ — valček — svira orkester. 4. A. Foerster: „Povejte ve planine“ — moški zbor. 5. Ipavic-Korun: „Bodi zdrava domovina“ — fantazija po Ipavčevih pesmih — svira orkester. 6. H. O. Vogrič: „V mraku“ — mešani zbor s tenorbariton-solo — dr. Bela Štuhec. 7. Orlet: „Ob jezeru“ — mazurka — svira orkester. 8. D. Jenko: „Na moru“ — moški zbor. 9. H. O. Vogrič: „Za vasjo“ — trio za sopran, tenor in bariton s spremljevanjem orkestra — gospa Šunko, Ivan Ašič, dr. Bela Štuhec. 10. Kocijančič-Korun: „Slovo“ — pesem — svira orkester. 11. E. Adamič: „Nočna pesem“ — mešani zbor. 12. Strauss: „Noč v Benetkah“ — polka — svira orkester. 13. H. O. Vogrič: „Lahko noč“ — moški zbor. 14. Orlet: „Pozor!“ — polka hitra. — Pevske točke vodi H. O. Vogrič, kapelnik v Trstu. Sodeluje: „Celjska narodna godba“ pod vodstvom Fr. Koruna. — Vstopnina: a) za osebo 1 K; b) za kmete in dijake 50 vin.; c) pevke in pevci so prosti. — Vstop je dovoljen p. n. čast. članom, povabljenim in vpeljanim gostom. D. Po koncertu prosta za bava s petjem, godbo in plesom v „Narodnem domu“. NB. Slav. društva, čast pevke in pevci se nujno prosijo, da prineso note s seboj.

Dopisi.

Trbovlje. — Trboveljsko prostovoljno gasilno društvo je imelo v soboto dne 30. julija svoj izvenredni občni zbor. — Na dnevnem redu so bile predvsem nadomestne volitve v društveni odbor, kateri je tekom par mesecev radi raznih izstopov postal nesklepčen. Po končanih volitvah se je odbor konstituiral sledeče: načelnik g. Ivan Kramer, trgovec; namestnik g. Anton Volkar, gostilničar; vodja plezalcev g. Franc Pust, posestnik; vodja brizgalni-

čarjev g. Fran Kajtna, občinski tajnik; namestnik gg. Fr. Škraber, Ig. Ranzinger; tajnik g. Jes. Homolak, red. vodja; blagajnik gosp. Alojzij Kos, gostilničar.

Društvo je nadalje sklenilo ustanoviti, ako le mogoče, društveno godbo, katera bi bila za našo dolino velikega pomena.

Da se družabno življenje še bolj razvije, sestavil se bo pevski klub, katerega izvežbanje je radovoljno prevzel društveni blagajnik gosp. Al. Kos.

Navdušenje za društvo in vsestransko delovanje v njem je veliko, upati se sme, da bo vztrajalo in se pokazalo tudi v delu.

Pri tej priliki bodi nam dovoljeno nekaj besed. Gasilno društvo je razun tamburaškega društva „Zvon“, ki pa ima svoj sedež na Vodah, edino slovensko društvo v Trbovljah in bi bilo radi svoje važnosti pač vredno obilnejšega številca članov in večjih simpatij od strani trboveljskega občinstva.

Društvo, ki je v svojih sredstvih jako bogato, in ima krasen „gasilni dom“ ter celo vrsto modernega gasilnega orodja, za katero bi ga lahko zavidala marsikatera večja in starejša požarna bramba, je za Trbovlje velikega pomena v vsakem oziru, kajti ono ne goji le discipline in požrtvovalne delavnosti v prid oškodovanemu bližnjemu, ampak ono pospešuje po svojih močeh tudi družabno življenje, s tem da prireja veselice in izlete. Društvo pa daje tudi priložnost medsebojnega spoznavanja in zblíževanja, saj so v njem zastopani različni sloji slovenskega prebivalstva: inteligenca, obrtniki in delavci — v društvu je torej prostora za krepko narodno delo!

Uvažujoči vsa ta dejstva, nam je naravnost neumevno, zakaj se večina naše inteligence, posebno naši uradniki in učitelji društvu odtegujejo že par let ter iz ničevih ali vsaj malenkostnih vzrokov izstopajo. Konstatirati moramo, da so ti vzroki ali le odeja, pod katero se skriva indiferentnost in mlačnost, da so res slab izgovor in le neka milejša oblika za besede „se mi ne ljubi več“, katere so za moža, ki se je enkrat odločil za delovanje v kakem društvu malo — nelepe, ali pa se sramujejo naši gospodje delovati in se tovarišiti s preprostim slovenskim delavcem, česar pa — ne moremo in ne smemo verjeti.

Društvo ima seveda, ker je slovensko, tudi pri nas, kjer se včasih še nemčurstvo jako predržno šopiri, dosti sovražnikov — ti menda ne vplivajo na naše slovenske gospode. — Naši gasilci pa si morajo pomagati brez onih, ki naj bi jim bili vzgled zvestega in neumornega delovanja.

V interesu prepotrebne društva in slovenskega življa v Trbovljah pa bi bilo iz srca želeli, da se v društvu zopet zberejo vse delavne in zmogljive moči in se tako omogoči plodonosno vsestransko delovanje našega vrlega gasilnega društva. — r.

Sadna razstava v Radovljici.

Letošnje leto je v naši domovini takorekoč pravo sadno leto. — Kakor govore poročila iz raznih krajev, bo sadja skoro povsod obilo, in čeravno so po raznih krajih nevihte s točo tudi na sadnem drevju naredile precej škode, vendar se more reči, da bo letošnji sadni pridelek mimo drugih let izboren. Zlasti bo veliko jabolk. Posebno pa se v tem oziru letos odlikuje naša lepa Gorenjska, ki bo imela, kakor vse kaže, veliko in lepega sadja.

To dejstvo pa je zarodilo v nekaterih gorenjskih rodoljubih misel, da bi se priredila letos na Gorenjskem sadna razstava in sicer se je izbral kraj za razstavo Radovljico, ki je nekako središče Gorenjske.

Misel sadnih razstav je pri nas Slovencih, bi rekli, skoro popolnoma nova. Dočim po drugih kulturnih deželah prirejajo večkrat in torej nekeke permanentne sadne razstave, se ta misel pri nas še ni ukoreninila.*

In vendar mora vsak razumnik pripoznati, da so razstave ono sredstvo, ki največ pripomo-

* Pri nas Slovencih se žal še marsikaj drugega dobrega ni ukoreninilo, zato smo še „za sto let nazaj!“ Op. ured.

rejo k napredku. Ker razstava podaja celotno sliko o stanju in napredku te ali one kulturne stroke. Tako je tudi s sadjarstvom.

Da bi bilo sadjarstvo pri nas že na višini napredka, tega pač niti z daleka trditi ne moremo. In vendar je sadjarstvo ona gospodarska točka, katera bi nam poleg živinoreje donášala največ dobička, ako bi jo znali dovolj izkoristiti.

Ali tega se je treba učiti.

Učimo pa se najlažje na sadnih razstavah, ki so prave učilnice sadjarstva. Na razstavi najdemo prvič v tesnem okvirju sadje malone vseh vrst. — Tu vidimo torej na prvi pogled, kaj je lepo in dobro in kaj ni. — Zaradi tega se na sadne razstave, ki so vendar v prvi vrsti strokovne razstave, ne sme pošiljati samo najlepše sadje, marveč in temveč tudi sadje nižjih vrst; ker le tako je mogoče spoznati, kolika je potreba izboljšanja sadjarstvu zastopanem na razstavi.

V spoznanju potrebe strokovnega pouka, so prireditelji razstave tudi dokaj razširili program razstavi. Ne le da bo razstava trajala en celi mesec, t. j. od srede (17) septembra do srede (16) oktobra t. l., da bo tako mogoče vsakomur ki ne razpolaga s časom vsak dan, ogledati si razstavo; — marveč na razstavi bo dovolj prostora za velike množine sadja iz cele Kranjske. V ta namen se gradi v bližini Radovljice posebno razstavno poslopje v paviljonskem slogu iz lesa, kjer bode prostora okoli 400 štirjaških metrov. Nadalje je odbor naprosil že zdaj nekatere strokovnjake sadjarstva, da bi na razstavi učili in predavali o izgoji sadja, o načinu uporabe sadnih pridelkov in o načinu razpečevanja sadja. Razun naprošenih strokovnjakov bode svobodno tudi drugim na razstavo došlim veščakom, da porabijo dobro priliko in povedo svoje dobre misli. Le tako bo smoter razstave popolnoma dosežen. Ali da se pouk čim bolj olajša, poklicani so vsi sadjerejci kronovine Kranjske, da poleg svežega sadja razstavijo tudi posušeno sadje, (četudi lansko), potem sadno (jabolčno in hruševno) vino (v steklenicah ali sodčkih) in pa razne žgane pijače. Odbor je nadalje poskrbel, da se bodo na razstavi videle tudi sadne konzerve. Naposled je odbor povabil tudi nekatere tvarne, da razstavijo v stroko sadjarstva spadajoče stroje, kakor stiskalnice, sušilnice, vrtno orodje itd.

Tako se more reči, da je odbor s svoje strani storil vse, kar more povzdigniti razstavo do prave strokovne razstave v najširjem pomenu. Da bi odbor omogočil kar najčastnejšo udeležbo, razposlal je na stotine okrožnic po celi Kranjski in je okrožnicam priložil po več zglednih pol, v katere naj vsakdo, ki želi razstaviti, napiše svoj natančen naslov in pa vrste sadje ali sadne izdelke, katere želi razstaviti. Kdor bi slučajno okrožnice ne bil dobil, pa se želi razstave udeležiti, naj se nemudoma oglasi pismeno pri „odboru sadne razstave“ v Radovljici (Gorenjsko), ki bode rade volje ustregel. Ako je kdo dobil premalo zglednih pol, naj se istotako obrne do odbora.

Da provzroča prireditelvi sadne razstave v tolikem obsegu veliko težav in stroškov, je umevno. Zaradi tega je dolžnost vsakogar, da gre odboru pri tem težavnem poslu v vsakem oziru na roke ter po svoji moči pomaga častno in dostojno izvršiti veliko in težavno nalogo. Naj se povsodi živahno dela za udeležitev razstave. Pri tem delovanju naj se popolnoma v stran pušča strankarske in osebne ozire. Osebnosti in politično mišljenje naj v gospodarskih rečeh nimajo mesta! Bodi liberalcec ali klerikalec, — samo da imaš sadje in ti je za domači na predek, — udeleži se razstave! Kdor pa bi iz kakršnihkoli zasebnih ali strankarskih ozir, ali iz malomarnosti nasprotoval, ali zaviral pro-speh razstave, oni bi že s tem dal o sebi pričevalo, da nima ne dobrega duha, ne pojma za napredek!

Odbor je končno v svoji okrožnici prosil tudi denarne podpore v pokritje razstavnih stroškov.

Te podpore naj bi odboru nihče, ki ko lič kaj vzmore, ne odrekel, saj bode to, kar podari, obrestonosno naloženo v korist, ki jo bode donášala razstava vsakomur, komur je za dobiček, od sadjereje. Nikakor pa odbor s to prošnjo ni hotel omejiti udeležbo razstave.

Ako bo po razstavi kaj čistega preostanka, se isti obrne v prid družbe sv. Cirila in Metoda in v prid domačega gospodarskega napredka.

Na razstavi se bodo delila odlikovanja prve, druge in tretje vrste v svetinjah in diplomah.

Da bode odboru mogoče ves razstavni material dostojno razrediti, so razstavljalci in njih poverjeniki naprošeni, da dopošljejo zgledne pole zanesljivo do 1. septembra t. l. Sadje i. t. d. naj se dopošlje osem dni, v skrajnem tri dni pred otvoritvijo razstave v poštinih pošiljatkah po 5 kg višje. Bližnji razstavljalci zamorejo poslati nepoštnim potom in sicer naravnost v razstavno poslopje. — Kar bode sadja zrelega po otvoritvi razstave, se zamore od 17. septembra dalje dopošiljati vsak dan brez ovire.

Natančnejši program razstave se priobči pozneje.

Vse dopise in poštne pošiljatve je nasloviti na „Odbor sadne razstave v Radovljici“; kdor pa želi ustmenih pojasnil, naj se blagovoli obrniti do predsedništva pripravljalnega odbora, Glavni trg št. 37 v Radovljici.

Vsem častitim izvenkranjskim obiskovalcem razstave je še pripomniti, da se jim z obiskom razstave nudi ugodna prilika, da obiščejo obenem le eno uro od Radovljice ležeči slavn Bled.

Druge slovenske novice.

— Slov. hrv. abiturijentski sestanek, napovedan na dan 6. avgusta, se radi nepričakovanih ovir ne more vršiti.

— Važno za trgovce s sladkorjem, Kakor znano, je vlada minolo jesen v dogovoru z ogrsko vlado predložila državnemu zboru načrt zakona, po katerem ima finančna uprava pravico pobirati 3 K 50 vin. davka od met. stota sladkorja pri izvozu na Ogrsko in v zasedeni deželi. Ista določba velja za sladkor, ki prihaja k nam z Ogrskega, in sicer od 1. septembra 1903. Ker pa državni zbor ni odobril tega zakona, sta se vladi dogovorili, da od 1. avgusta 1904 do objave zakona prejemnik, oziroma trgovec plača ta davek, ako ga ni mogoče iztirjati od odpošiljatelja. Ta naredba ima namen, da prepreči mogoče sleparije.

— Umetniško društvo „Vesna“ vabi na dogovor vse slovenske umetnike radi belgradske razstave v nedeljo, dne 7. avgusta t. m. Sestanek ob 6. uri zvečer v Ljubljani, restavracija „Vespernik“, Turjaški trg.

— Sadna razstava v Radovljici. Odbor za prireditve razstave je ravnokar poslal na vsa županstva po Slovenskem in sicer Kranjske, Štajarske in Primorske ter nekaterim županstvom Koroške, razstavne plakate. Županstva so naprošena, da te plakate gotovo nalepijo na vidnih krajih in so ista prošena, da temu občekoristnemu podjetju sploh gredo na roko in je pospešujejo.

— Drevje golo. Po spodnjem Krasu je taka suša, da je tuintam drevje popolnoma golo ali rujavo in po senošetih so hrasti z rujavim listjem, kakor o Božiču. Po več občinah na Krasu so ljudje odlašali s košnjo, češ, da bo trava še porastla, ali zdaj nimajo kaj kositi, vse se je posušilo.

— Imenovanje. Slovenska rojaka, sodna praktikanta gg. Ožb. Ilavnik in Al. Ehrlich pri c. kr. dež. sodišču v Celovcu sta imenovana avskultantoma.

— V tržaškem „Narodnem domu“ je prevzel g. Fran Dolničar, gostilničar iz Trbovelj, restavracijo, kavarno in hotel.

— Afera z bombami v Trstu. Tržaško deželno sodišče je dalo zapreti dva odbornika razpuščene „Società Ginnastica“ Petra Barbicha, adjunkta pri mestnem stavbnem uradu, in M. Presela, uradnika anglobanke. Oba sta obdolžena krivega pričevanja v aferi z bombami. — Demonstracije v Trstu se nadaljujejo. Tržaški irredentovci so ponoči naslikali na pročelje nove palače c. kr. avstrijskega namestništva — italijansko trobojnico.

— Velikanska goljufija. Neki Gino Calligarih v Trstu je bil varuh mladoletne Lavinije Lorenzetti v Palermu, ki je bila srečna posestnica raznih neprimičnin v Trstu. Lavinija Loren-

zetti se je hotela omočiti in njen varuh je imel nalogo realizirati njeno doto. Storil je to kar mogoče vestno in ko je imel v rokah denar, lepo svoto 300 000 K, je — pčbegnil v eldorado vseh laških sleparjev, na otok Korfu. Pri sleparstvu mu je pomagal sollicitator tržaškega župana, Rudolf Marmoglija, katerega so že spravili pod ključ.

— Jugoslovanskim umetnikom. Izložbeni odbor v Belgradu razpisuje natečaj za izdelek spomenice, ki se bode razdelila udeležnikom na I. jugoslovanski umetniški razstavi v Belgradu. Ta spomenica bode kovana v obliki novca in velika 60 mm. v prečniku. Na licu (avers) mora biti upodobljena ideja zblizanja Jugoslovancov pod egido umetnosti s cirilskim napisom „I. jugoslovanska umetniška izložba u Beogradu 1904“. Na naličju (revers) mora biti izražena ideja srbskega ustanka z napisom v cirilici: „U spomen stogodišnjice srbskog ustanka“. Črteži morajo biti plastični. Ocena bode poverjena razsodišču za nagrade izloženih del. Nagrade za skice so tri: Prva znaša 1000 dinarjev, druga 300, tretja 200. Skice se morajo doposlali do 14. septembra izložbenemu odboru v Belgradu s posebnim znakom, posebej pa ime.

— Hrvatska kadetna šola. Zagrebški občinski svet je soglasno na predlog občinskega svernika Timeta zahteval, naj se v Zagrebu ustanovi kadetna šola za hrvatsko domobranstvo.

Politični pregled.

— Nemci proti vladi. Ker se vlada ni vdala nemškemu terorizmu glede slovanskih paralel v Šleziji, razglašajo nemški politiki in poslanci, da je zavila Körberjeva vlada na novo pot, da se približuje Slovanom. V Šleziji, na Moravskem in Solnograškem so že zborovali nemški zaupniki ter izdali ostre resolucije proti „slovanski“ vladni politiki.

Rusko-japonska vojna.

Iz Londona se poroča: Admiral Skridlov je s svojo eskadro zopet odplul iz Vladivostoka in se nahaja sedaj v morskii ožini Tsugara. Štiri japonske oklopnice so dobile ukaz, da ga zasledujejo. Zatrjuje se, da imajo Japonci namen, čim zavzemo Port Artur, takoj pričeti z obleganjem Vladivostoka.

Vesti, da so Japonci opustili naskoke na Port Artur in da ga bodo skušali vzeti z dolgotrajnim obleganjem in izstradanjem, pač ne bodo resnične. Rusi v Port Arturju imajo še vedno zveze s Kitajsko, dokler pa imajo zveze z morjem, toliko časa jim posebno ne bo škodilo mirno japonsko obleganje.

Iz Tjencina pa poročajo: Novi prišleci iz Port Arturja pripovedujejo, da so Japonci še pet milj oddaljeni od mesta in da je ves prostor pred mestom podminiran. Druge vesti pravijo, da je japonski naskok preteklega tedna bil brezuspešen in da hočejo Japonci vzeti trdnjavo sedaj le z artilerijskim ognjem.

Iz Harbina poročajo, da tja od meseca februarja vsak dan pride pet vojaških vlakov. V vsakem vlakcu je 700 mož, izvemši seve vlake v katerih se vozi artilerija. Na dan torej pride tja povprečno 3500 ali 105.000 mož na mesec. Japonci s svojim prodiranjem vedno bolj olajšujejo Rusom koncentracijo. Rusi hočejo do skrajnega trenutka varovati moči svoje glavne vojne sile.

Pariz, 2. avgusta. „Temps“ poroča iz Hajčeva: Tri dni že Japonci neprestano napadajo Ruse južno in južno vzhodno od Hajčeva. Dne 31. julija sta napadli dve diviziji s 60 topovi Simučen ter se ga naslednjega dne zvečer polastili. Rusi so se umikali počasi in streljaje. Japonci imajo baje sedem divizij, večinoma same krepke nove čete in močno topništvo. Vreme je lepo.

Petrograd, 3. avgusta. General Kuropatkin se pripravlja, da se s svojo armado umakne na Mukden. Sedanje pozicije okrog Ljaojanga so neprimerne, ker se je vzpričo dežja bati epidemij, zlasti ker se je med kitajskim prebivalstvom primerilo že mnogo slučajev kolere.

Petrograd 3. avgusta. (Kor. ur.). Uradno se poroča, da so se ruske čete umaknile iz so-

teke Jančin, tudi v smeri Saimaci-Liaojan so se Rusi po krvavih bojih umaknili na svoje glavne pozicije. Ruske izgube so velike. Sovražnik je pričel z najmanj tremi divizijami poizkus obiti levo krilo ruskih čet, katere stoje pri Hajčenu.

Petrograd 3. avgusta. Poveljnik vzhodnih oddelkov poroča, da so se umaknili proti Ljancian. Včeraj je bil hud boj pri Liaojanu. Rusi so se vzdržali v glavnih pozicijah ter se nadejajo, da se jim bode v glavnih pozicijah proti mnogoštevilnejšemu sovražniku mogoče vzdržati.

Petrograd 3. avgusta. Skrydlov poroča, da je kontreadmiral Jessen 20. julija v cugarski moraki ožini potopil japonsko ladjo „Okašimaru“, ki je vozila vojne potrebščine.

Berolin 3. avgusta. „Berl. Tgbtt.“ poroča, da se je potopila japonska križarica „Kasuga“, ki je bila napravljena v Italiji.

London 4. avgusta. Danes imajo vsi listi različnih strani brzjavke, ki potrjujejo, da so Japonci tri dni zapored naskakovali Port Artur, a so bili s silnimi izgubami odbiti, ne da bi uploj kak uspeh dosegli.

London 4. avgusta. Japonci so pri svojih tridnevnikih naskokih na Port Artur, imeli grozo vite izgube. Govori se, da je padlo 15.000 mož. Rusi so prepričani, da Port Artur nikoli ne pade. — Tudi v Ameriki so strategične kapacitete mnenja, da ni sile na svetu, ki bi vzeja Port Artur.

Berolin 4. avgusta. Sem dohajajo poročila, da so Japonci izgubili pred Port Arturjem okoli 20.000 mož. Pregnani so iz vseh dosedanjih pozicij. — Rusi so prepričani, da trdnjava ne bo padla, ker ima veliko streliva. Neki ameriški veščak pravi, da bi Japonci mogli vzeti zunanje utrdbe že s 40 odstotki izgube. — V trdnjavi je 50.000 Rusov, vse utrdbe so najizbornejše. Tudi od morske strani bodo Japonci težko zavzeli trdnjavo, ker je rusko brodogradništvo močno.

Učencea

pridnega, poštenih staršev, sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom **Kristijan Starkl v Sevnici.**

Proda se

po nizki ceni pristava blizu Sevnice, 10 minut naj trga v prijazni dolinici. Posedstvo obsega 6 oralov njiv, 10 oralov travnikov s sadnim drevjem, 4 orale hoste, 1 oral vinograda. Hša in vsa gospodarska poslopja so v dobrem stanu. Lodi se lahko do 15 glav goveje živine. — Vse posedstvo je zaokroženo. — Cena 6000 kron.

Natančneje v upravnistvu tega lista. (337) 3—2

Dobro kdoča gostilna

s lastno popolno mesnico, ledenico, kegljiščem, hlevi, sadnim in zelenjadnim vrtom ter stavbenimi prostori, ob državni cesti v celjski okolici in takoj prostovoljno proda. — Natančneje in izve pri upravnistvu tega lista. (346) 2—2

Proda se

na cesti na Bregu pri Celju ležeč, za stavbišče ali pripraven vrt po prav nizki ceni. — Več in naj blagovoli poizvedeti pri lastniku omenjenega vrta K. Hluščiku, Kozje. 3—2

Izvesten okus kave dosegate s priručnim

Vydrove žitne kave

POSKUSITE! Vzorec dragovoljno.
Poštne 5 kg. pošiljka 4 K 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“
vsem odjemalcem zastoj pošiljki mesečno.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Kočijaž

popolnoma zanesljiv voznik, ki ima razum za živino ter so mu znana gospodarska in kmetijska opravila, se sprejme v paromlinu **Peter Majdiča v Celju.** (344) 2—2

Trgovski pomočnik

izurjen v manufakturni in specerijski stroki ter pošten in zanesljiv, zmožen slovenskega, nemškega in ogrskega jezika, vojaščine prost ter z najboljšimi spričevali, želi takoj ali pa pozneje svojo službo menjati.

Kdo in kje, pove upravnistvo lista. (325) 6-3

V najem se odda trgovina z mešanim blagom

v lepem trgu na Spodnjem Štajarskem, tik farne cerkve in kolodvora. Sodnija, davkarija in drugi uradi. — Več pove upravnistvo „Domovine“. (336) 3—2

Svetovno znana

Waffen- in Dürkopp-kolesa

Reithoffer-jeva pneumatika zunanji obroč in zračne cevi po jako ugodnih cenah.

Jos. Širec, Žalec.
Velika zaloga
Lastna popravilnica.

Hmelj, suhe gobe,

malisno šupo, suhe črešnje, vsakovrstno sveže sadje, žito, sploh vse deželne pridelke kupi (350) 1—

Anton Kolene, trgovec v Celju.

S parno silo obratovana

tovarna za glinske izdelke v Račju

priporoča svojo veliko zalogo vsega v njeno stroko spadajočega blaga, kakor:

zidne opeke, izdelane z roko ali pa na strojih, votle zidne opeke, opeke na oboke, lončenih cevi za drenažo, na strojih izdelane strešne opeke, **patentirane zarezne opeke**, plošč za tlačenje itd. (255) 16-9

Blago izvrstno, ker napravljeno iz najboljše, s stroji obdelane gline; cene nizke.

Prvi spodnještajarski
spedijski, komisijski
in transportni zavod

F. Pellé v Celju

se priporoča za prevzete vse v to stroko spadajočih naročil.

Kulantna postrežba. Zmerne cene.
Vkladanje blaga in pohištva itd. v suhih, za-varovanih shrambah. (319) 5-3

SLOVENSKA TVRDKA.

SLOVENSKA TVRDKA.

Vincenc Čamernik, kamnoseški mojster

Nova ulica 11. CELJE Nova ulica 11.

priporoča svojo do 200 ko-madov broječo zalogo grobnih spomenikov

iz različnih mramorjev, granita in sijenita od preprostega do najfinejšega izdelka, po konkurenčnih cenah. Priporoča se tudi preč. duhovščini izdelovanje umetnih cerkvenih,

v to stroko spadajočih del, kakor oltarjev, prižnic, obhajilnih miz itd. Izvršuje tudi vsa stavbena dela.

Priznana točna in solidna postrežba.

(341) 15-2

Vse stroje

za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje,
z mešalom za mešanico iz bakra in vapna, tako da se naenkrat na dve strani brizga,
brizgalnice (štrcaljke) za sadno drevje z natančno namerjeno petrolmešanico,
svetilnice na aceten, da se ulove leteči hrošči,
hidravlične stiskalnice za vino,
stiskalnice za vino in ovočje z diferenčnim pritiskom,
stroje za drobljenje stiskalnice,
čisto nove mline za grozdje,

novi priprave proti peronospori in za žvepljanje
kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo kot
sesalke za vino, cevi za vino, zbiralnike (trieure), mlaticilnice, vitale (gepel) itd. razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah.

IG. HELLER, DUNAJ, II. Praterstrasse 49.

Ceniki zastoj in franco.

(47) 16-15

Dopisuje se v vseh jezikih.

LJUDEVIT BOROVNIK

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokrese, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene pre-(213) skušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. 20-10

Krepkega

trgovskega učenca

poštenih staršev ter z dobrimi šolskimi spričevali sprejme takoj (322) 3-3

And. Elsbacher v Laškem trgu.

Singerjevi šivalni stroji

za domačo uporabo in industrijske svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost.
Vzorna konstrukcija.
Preprosta uporaba.
Visoka tvornost.

Leta 1908 samo v Avstriji in Nemčiji.

Devet najvišjih odlikovanj!

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega umetnega vezenja. — Elektromotorji kot gonilna moč pri šivalnih strojih.

Singer Co. akc. družba za šivalne stroje
Celje, Kolodvorske ulice 8. (245) 15-10

Oddajatelj
veliko
visokosti.

Iz prve
roke, t. j.
od pride-
lovalca

Oddajatelj vič.
duhovščine
in samostanov.

torej
popolno
jamstvo
za naravno

nepopačeno kavo.

PO NAJNIŽJIH CENAH.

Naša pridelitev kave in čaja na otoku Java se obdeluje jako umno. — Naša kava in naš čaj sta zelo blagodišča in okusna, pa jako izdatna. Javaflor imenuje se naša zavarovana znamka.

Kava:

Pošilja se 5 kg vrečica, colnine prosto in franko, brez stroškov na vsako pošto. — Javaflor najfinejša gl. 6.65; Javaflor zelen, fin gl. 6.65; Javabrazil fina družinska mešanica gl. 5.75.

(250) 12-7

Čaj:

1 kilo gl. 2.80, gl. 4.—, gl. 5.50.

Centik brezplačno in franko.

TURK & DRUG

veleposestnik na Javi.

Pošiljatve in skladišča v luki.

TRST, Via dell'acquedotto 62.

L. MAŠEK i DRUG

L. Mašek i drug

Zagreb, Preradovićev trg 8

z jamčevino 20.000 K od
vis. kr. hrv., slav. in dalm.
vlade z dnem 5. avg. 1901
št. 44 264 oblast. dovoljena

posredovalnica za odpravljanje oseb

delavskega in kmetijskega stanu v prekmorske kraje. Znižana cena iz Zagreba do New-Yorka K 170— s hitrim parniki, ki plovejo 7—8 dni čez morje. V luki se nič ne doplačuje. Izvrstna postrežba z vinom na parobrodu. Odhod iz Zagreba vsako soboto in ponedeljek. Pismena pojava snila dajemo brezplačno in takoj. 10-10

L. MAŠEK i DRUG, Zagreb.

Najprimernejša birmanska darila.

RAFAEL SALMIČ

prva narodna
in največja
trgovina

z urami,
zlatnino in
optičnimi
predmeti

v Nar. domu
v Celju.

Kupujem stare tolarje Marije Terezije, križavce i. dr.

Kdor si hoče
nabaviti uro,
zlatnino ali
srebrnino, naj
zahteva moj
novi, bogato
ilustrovani

CENIK

katerega raz-
pošiljam
brezplačno in
poštne
prosto. * Vsa
v mojo stroko
spadajoča
dela, popra-
vila itd. izvr-
šujejo se
točno in ceno.
Za dobro delo
garantiram.

Postrežba točna in poštena.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice se uporabljajo na notranje in zunanje bolezni. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri boleznih na želodcu, ublažujejo katar, urejajo izmečke in odpravijo nadubo, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in modromu in raditega ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmetijski hiši.

Naročuje se edino in točno le pod naslovom: MESTNA LEKARNA, ZAGREB, Gornji grad št. 25, poleg cerkve sv. Marka. — Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko dostavljena na pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K
3 ducati (36 ")	11 "
5 ducat. (60 ")	17 "
10 ducat. (120 ")	32 "

Ustanovljena leta 1360.

Mestna lekarna

ZAGREB

Markov trg št. 36.

(1) 20-20

Zdravje je največje bogastvo!

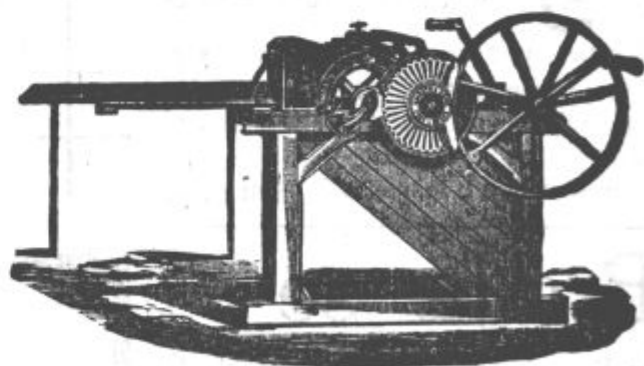
Kje?

Le pri

„**Merkur-ju**“

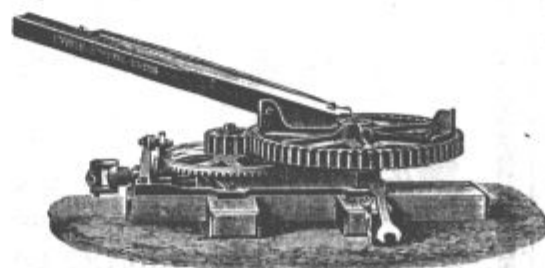
trgovina z želez-

nino, P. Majdič, se kupijo najboljši poljedelski stroji,

mlatilnice

vitelji, slamoreznice itd.
Bogata zaloga **traverz**
in železniških šin, železa

za vezi, cementa, vodovodnih naprav in cevi in vsako-
vrstnega, v železninsko stroko spadajočega blaga.